

נושים לכורדים הלוואים סיוע בכסף, בנשק, במדריכים, בתעמולה ובמדיניות

(המשך מעמוד 5)

רק חלק קטן מאזור הכורדים מוחזק בידי הצבא העיראקי באופן יעיל, פחות או יותר. חלק זה כולל, כמובן, את שטח בארות-הנפט.

★ ★ ★

על המציאות הצבאית האמיתית בכורדיסטאן יכול ללמד סיפורו של ידיד, עתונאי צרפתי חשוב, שביקר לפני ימים מעטים בכורדיסטאן.

"ישבתי במטהו של אלברטאני. מסביב ישבו ראשי המרד. מאחר שאיני מדבר כורדית, דיברו ערבית.

"לפתע ביקש טלבאני, אחת הדמויות המרכזיות של המרד (האיש שניהל את השיחות עם ממשלת בגדאד, והשווה עתה באירופה), חופשה קצרה, כדי לבקר את אמו בעיירה מסוימת. תחילה סרב אלברטאני הזקן להסכים, נוכח חומרת המצב וריבוי העבודה, אך לבסוף הסכים לתת לו חופשה עד הבוקר.

"טלבאני, גבר חסון ויפה-תואר, לקח אותי עימו. שאלתי בתמיהה איך הוא יכול לבקר באותה עיירה, שהרי יש בה חיל-מצב עיראקי. הוא חיך ואמר: תראה.

"דהרנו בגיפ בשבילי-הרים מסוכנים, לאורך מדרונות תלולים. שערותי סמרו, אבל טלבאני רק צחק. הנסיעה ארכה כשעתיים.

"זמן קצר לפני רדת הלילה התקרבו לעיירה. עברנו על-פני נער, כבן 13, שהכיר את טלבאני מייד וניפנף לו בידו.

"נכנסנו לעיירה ועצרנו לפני ביתו של ראש המפלגה הכורדית במקום. עוד לא הספקנו

כורדיסטאן העיראקית — חלק מארץ הכורדים

לצאת מן הגיפ, כאשר ראינו ים אנושי מתקרב אלינו. נראה כי הנער הספיק להזעיק תוך דקות מעטות את העיירה כולה. כשבעת אלפים איש ירדו לקראתנו. בקריאות ברכה והערצה. "נכנסנו לבית, שאלתי בתמיהה היכן החיילים העיראקיים. בעל הבית העיר בוזלזול כי אין לכך כל חשיבות. החיילים לא יעזו להתי גרות בבני העיר.

"לפתע נדהמתי לראות רביסון עיראקי ערבי, שהתקרב ונכנס אף הוא לבית. הוא השי תחנה בבני טלבאני, נישק את ידו ואמר: ברוך בואך לעיר מולדתך.

"היה זה מספר חיל-המצב. בבוקר חזרנו בדהירה למפקדת אלברטאני. העיירה חזרה, כביכול, להיות שטח הנתון שלטון הצבא העיראקי."

★ ★ ★

הן, אם כן, המצב המדיני-צבאי. הצבא העיראקי אינו מצליח, ואף לא יצליח, להשתלט על אזורי הכורדים ולהדבינם. הצבא הכורדי מגן על מרבית ארצו. אבל גם הוא אינו יכול להכריע במלחמה. הסר לו הציוד הכבד, הדרוש להתמודדות פנים-אל-פנים עם הטאני קים, התותחים והמטוסים החדישים של הצבא העיראקי במישור.

על כן זקוקים הכורדים לעזרה. צרכיהם משתרעים על שטחים רבים. הגה הם, בעיקרם:

- נשק, ובעיקר נשק "כבד", למשל: באזוקות, נשק אנטי-טנקי אחר, תותחים.
- כסף, כדי לרכוש נשק זה בשוק השחור, במידה ואי-אפשר להשיגו במישרין.
- מדריכים צבאיים, לאימון החיילים הכורדים בנשק זה.
- תמיכה דיפלומטית, על-מנת להביא את מלחמת הכורדים בפני האו"ם. (מוג' גוליה החיצונה הקומוניסטית, שהסכימה לעשות זאת, נסוגה מנכונות זו תחת לחץ מדינות ערב. מאתה סיבה אין שום מדינה אחרת ששה לקראת מליו בקשה זו.)
- תמיכה תעמולתית, להזעקת דעת-הקהל העולמית נגד שיטות-הזוהעה של הצבא העיראקי, ולמען הכרה בחרות כורדיסטאן.

★ ★ ★

ניין תבוא עזרה זו? מצבם המיוחד של הכורדים מצמצם את האפשרויות עד מאוד.

שום מדינה בעולם אינה נחפזת לתמוך בכורדים בגלוי, מחשש פן יפגע הדבר בקשריה עם מדינות-ערב. גם מבחינה זו דומה מצב הכורדים למצבה של ישראל.

מדינות המערב חוששות לא רק מפני הערבים, אלא גם מפני תגובת תורכיה ואיראן. חברות "ברית המרכז" האנגלו-אמריקאית. שתי מדינות אלה מחזיקות בחלקים גדולים של כורדיסטאן, ומדכאות את מיליוני הכורדים החיים בגבולותיהן.

הגוש הקומוניסטי מוכן לתמוך בכורדים, ביחוד מאז החלה ממשלת בגדאד בעריכת הטבח השיטתי הנורא בקומוניסטים העיראקיים, אשר כחצי תריסר מהם מוצאים להורג מדי יום ביומו, מזה כמה חודשים. אולם הכורדים עצמם מהססים לקבל עזרה מידי הסובייטים, מחשש פן יפתח הרבר תהום בינם לבין מדינות המערב, ויגביר את זרם משלוחי הנשק של המערב לממשלת בגדאד.

★ ★ ★

רק מיוחד מההה יחסו של גמאל עבד אל-נאצר למרד הכורדי. קיבלתי על כך דו"ח מאלף מפי ידיד, ששוחח על כך ארוכות עם נשיא מצרים, לפני ימים אחדים.

עבד אל-נאצר גילה יחס אוהד מאוד לכורדים. הוא הביע הסכמה מלאה לרוב הדרישות הרשמיות של ההנהגה הכורדית — מומשל עצמי של הכורדים בתוך עיראק דילאומית, קבלת חלק מן התמלוגים עבור הנפט שנשאב בארץ הכורדים (מוסול וקירקוק), וכו'.

הוא התנגד רק לדרישה אחת, שהיא אומנם מכרעת: קיום צבא כורדי נפרד באזור הכורדי, במסגרת הצבא העיראקי.

יש הרואים באהדת מצריים למלחמת הכורדים טכסיס גרידא. עבד אל-נאצר יודע כי הכורדים הם שהפילו, למעשה, את מישטר אויבו, עבד אל-כרים קאסם. כי מלחמת הכורדים התישה את כוחו של קאסם ועוררה נגדו את זעם הצבא. עתה, אחרי שגם ממשלת אל-בעת בבגדאד בגדה בכורדים, קרוב לוודאי כי המלחמה הכורדית המחודשת תתיש ותמוטט גם אותה.

יש הסבורים כי חשבוננו של נשיא מצריים רחב עוד יותר, וכי הוא מקהה שמימשל-עצמי כורדי בעיראק יבא להתקוממות הכורדים גם בתורכיה ובאיראן — שגם הן אויבות הנאצריים.

עבד אל-נאצר עצמו טוען כי אהדתו לכורדים נובעת מהשקפת-עולם יסודית: הכרה בזכותו של כל עם למימשל עצמי, גישה הומאנית והתנגדות למלחמה.

הוא מרבה בפירוש על "אומה" (בערבית: קאומיה) כורדית, אותה הוא רוצה לראות כחברה בשותפות האיתוח הערבי.

אך מובן כי נשיא מצריים אינו יכול לתמוך במרד הכורדים באופן פעיל ונמרץ, כי אינו רוצה לאבד את אהדת הערבים בעיראק. אין הוא יכול להרשות לעצמו להופיע לעיני הערבים כבוגד בלאומנות הערבית, למען עם בלתי-ערבי.

על כן מצהיר עבד אל-נאצר שהוא דוגל במשאומתן חופשי בין בגדאד והכורדים, שהוא מתנגד למלחמה ולשיטות-דיכוי. אך הוא לא יספק את הצרכים הבעורים של המרד הכורדי. מניין תבוא העזרה?

אני אומר: מישראל.

★ ★ ★

ישראל, אבל לא מידי ממשלת ישראל. בשאלה זו, יותר מאשר בכל שאלה אחרת, עלינו להפריד בגלוי ובפירוש בין המסגרת הרישמית של ממשלת ישראל, לבין הכוחות הציבוריים המתקדמים במדינה.

הלוואי ועמדה בראש המדינה ממשלה המסוגלת לחרש את דופקי החיים של המרחב, ושגורם כלשהו במרחב יכול לבוא עימה בדברים וביחסים. למרבה הצער, אין לנו עדיין ממשלה כזאת.

ממשלת ישראל אינה תומכת בכורדים. במיקרה הטוב ביותר, היא אוישה למאבק המרד המתנהל במרחק כמה מאות קילומטרים ממסולה. למעשה היא עוינת את הכורדים. ידידי הכורדים באירופה הצירו לי במרידות כי קול ישראל נוקט סיגנון אנטי-כורדי גלוי.

גישה זו נובעת, כמובן, משאיפתה של ממשלת ישראל להדק את קשריה עם תורכיה ואיראן — שתי ידידותיה המסלמיות האנטי-ערביות. אך אחרי שחותי עם המומחים הגיעתי למסקנה כי גישה זו מוטעת אפילו מבחינת הקו הממשלתי.

ממשלות תורכיה ואיראן אינן לוחמות בכורדים בכורדיים בעיראק. אומנם, הן מדכאות ולאירחם את הכורדים שדהן — אך לא איכפת להן כלל שהכורדים העיראקיים יגרמו צרות לממשלת בגדאד, השנוי אה עליהן.

יש גם מיכשול שני לכינון יחסים גלויים בין ממשלת ישראל לבין הכורדים. ההנהגה הכורדית היא ריאליסטית. אין היא דורשת, כרגע, את הקמתה של כורדיסטאן העצמאית והריבונית. היא מסתפקת במימשל-עצמי כורדי בתוך עיראק. היא יודעת כי הכורדים יצטרכו לחיות גם בעתיד בצד הערבים, ויחד עם הערבים. על כן לא תוכל להתקשר באופן רישמי עם ממשלה שכל הערבים רואים בה אויבת-בנפש של שאיפותיהם הלאומיות.

מצב זה פוסל אפשרות של קבלת עזרה מידי ממשלת ישראל. אבל אין הוא פוסל, בעיני הכורדים, את זכותם לקבל עזרה מידי אותם חוגים בישראל, הידועים כאוהדי השאיפות הלאומיות הצודקות של הערבים, הפועלים למען זכויות ערביי ישראל, ושתמכו במלחמת-השיחרור של אלג'יריה.

על חוגים אלה — עלינו — רוכזת על כן חובה כפולה ומכופלת. כי במצב הנתון, רק אנו מסוגלים לפעול למען האינטרס העליון של ישראל בשטח הכורדי.

★ ★ ★

הו אינטרס זה? דומני כי אין צורך לפרטו. הוא ברור לגמרי לכל המעורה בבעיות המרחב.

אפשר לסכמו, בקיצור, כך:

● אנו מעוניינים בתקומת כורדיסטאן עצמאית וריבונית, מפני שתהווה — כמונו — מדינה לא-ערבית בתוך המרחב, שרוב בניו הם ערבים.

● צירופה של כורדיסטאן לאיתוח המרחב, כאשר יקום, יחווה תקדים חיובי לקראת צירופה של ישראל.

● אנו זקוקים לבעלי-בית במרחב. ידידות הכורדים לא זו בלבד שתגביר את כוחנו כשלעצמה, אלא גם תגשר בינינו ובינן כל אותם ערבים מתקדמים — בעיראק, באלג'יריה, וגם במצרים — המוכנים בשאיפת הכורדים.

● פעילותנו בכורדיסטאן תפגין את נוכחותנו במרחב. היא תפתח חזית שנייה נגד אויבנו, ותוכיח אותה שעה את נכונותנו לקחת חלק בחיי המרחב, לתמוך בבעלי השאיפות הצודקות ולנהל מדיניות מר הבית עצמאית.

● התערבות כזאת תקרב אותנו לעמדת ברית-המועצות, ותהווה צעד לקראת שיפור יחסי ירושלים-מוסקבה — מבלי לפגוע במאומה ביחסינו עם מדינות המערב.

מאחר שממשלת ישראל אינה רוצה ואינה יכולה לפעול בכיוון זה, חייבים אננו לראות את עצמנו כנציגי האינטרס הישראלי בחזית זו.

★ ★ ★

על סמך שיחותי ומגע, ובעידוד כל בעלי-שיח, הריני מעלה בזה הצעה שאני דואה בה צו האינטרס הלאומי, צו המצפון האנושי וביטוי לתחושת-הצדק האלמנטרית:

להקים מיידי ועד ישראלי למען כורדיסטאן.

אני מציע בזה כי כל החוגים והאישים האוהדים את העניין הכורדי, ובראש וראשונה כל אותם חוגים ואישים הידועים כאוהדי ההשתלבות הישראלית במרחב, ייחדו יחד באופן דחוף לשם הקמתו של גוף ציבורי זה, במסגרת הרחבה ביותר.

אני מציע שגוף זה יפעל, במסגרת החוק הישראלי, להושטת עזרה מעשית ללוואים הכורדיים — בכסף, בנשק ובמדריכים.

אני מציע שגוף זה יעורר את דעת-הקהל הישראלית כדי להביא לשינוי צמדת ממשלתנו כלפי המרד הכורדי.

אני מציע שגוף זה יפנה אל דעת-הקהל העולמית — באמצעות פעולות דראמטיות בארץ ומחוצה לה — ויעלה את הבעיה הכורדית על סדר-הימה של התודעה העולמית.

לפנינו הזדמנות גדולה, אולי חד-פעמית. בכמה מקומות בעולם קיימים ועדים של כורדים למען חרות כורדיסטאן. אך עדיין לא קם בשום מקום ועד לא-כורדי למען מטרה זו. הוועד הישראלי למען כורדיסטאן יהיה הראשון מסוגו בעולם כולו — זכות-בכורה שתיוכר בבוא היום על-ידי מיליוני כורדים בארבע ארצות.

הכורדים מחכים לעזרה זו. כל יום חשוב. הגיעה שעת הפעולה.